

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНЯВАНЕ В ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА
И
ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРИЯ

Уважаеми кандидати,
Тестът съдържа 40 задачи по български език, литература и история. Към всеки въпрос има четири алтернативни отговора, като само един от тях е правилен.
Отговорите отбелязвайте върху листа за отговори по следния начин:

Кръгчетата се попълват плътно така ●, а не така ○ ⊗ ⊕ ⊖ ⊗ ⊕ ⊖ ⊗ ⊕ ⊖ ⊗ ⊕ ⊖
Ако искате да поправите отговора си, зачертайте с кръстче грешния отговор: ⊗ ⊕ ⊖ ⊗ ⊕ ⊖ ⊗ ⊕ ⊖ ⊗ ⊕ ⊖
и попълнете верния според Вас отговор плътно така ●
Като действителен се зачита само един отговор, попълнен плътно, както е показано.

За всеки верен отговор се присъжда 1 точка. За неверен или неотбелязан отговор не се присъждат и не се отнемат точки.

Желаем ви успешна работа!

Български език и литература

Прочетете внимателно текста, за да изпълните задачи от 1. до 10. включително.

Българската народна банка е основана през 1879 г. и оттогава играе важна роля в стопанското развитие на страната. Идеята да се създаде музейна сбирка на БНБ възниква в края на 20-те години на ХХ в. Музеят на БНБ е открит официално през 1999 г. във връзка с честването на 120-годишнината от основаването на банката. Постоянната изложба е структурирана в няколко раздела. На площ от 300 кв.м. е представено богатството от антични и средновековни монети, открити на територията на България, както и различни пари, емитирани след Освобождението на България. Музеят е отворен за посетители всеки вторник от 13.00 до 15.30 часа, като входът е свободен.

Експозицията съдържа около хиляда антични монети, използвани на Балканския полуостров – своеобразен кръстопът между Изтока и Запада. Посетителят има възможност да проследи развитието на монетосеченето през древността – времето на гръцката колонизация на Черноморското крайбрежие и на активните търговски отношения между колонистите и местните тракийски племена, да се любува на иконографското изящество на македонските монети, както и на монетното разнообразие от времето на римското владичество.

Значително място (над 1300 експонатата) е отделено на монетната емисия през бурните столетия на балканското Средновековие – блясъка на Византийската империя и възхода на Втората българска държава. По времето на Първата българска държава българските владетели все още не сечат собствени парични знаци. За нуждите на размяната се употребяват предимно византийски монети, а след битката при Маркели през 792 г. Византия е принудена да плаща данък на България във вид на златни и сребърни монети. Сред експонатите има и т. нар. подражателни монети от Х век по подобие на византийските. Интерес предизвикват монетите от времето на цар Иван Асен II (1218-1241 г.).

Експозицията подробно представя и паричните знаци след Освобождението. Изложени са българските платежни средства, художествени и работни проекти, както и образци на банкноти и монети. Централната роля на Българската народна банка в специфичното производство на националните парични знаци, в управлението на паричното обращение, както и в унищожаването на излезлите от обращение пари предопределя уникалността на тази колекция, която може да бъде видяна единствено в музея на банката.

1. За какво разказва този текст?

- А) за археологически разкопки на антични обекти
- Б) за музея на Българската народна банка
- В) за стойността на парите през вековете
- Г) за българската национална валута

2. В каква последователност е представена експозицията в музея на БНБ?

- А) Античност, Средновековие, след Освобождението
- Б) Античност, след Освобождението, Средновековие
- В) Средновековие, след Освобождението, Античност
- Г) след Освобождението, Средновековие, Античност

3. За кого е предназначен този текст?

- А) за банкерите
- Б) за археолозите
- В) за посетителите на музея
- Г) за финансистите

4. Кога българските владетели започват да сечат монети според текста?

- А) през Античността
- Б) по време на Първата българска държава
- В) по време на Втората българска държава
- Г) след Освобождението на България

5. Кое твърдение е вярно според текста?

- А) Българската народна банка е основана през 1879 г.
- Б) Музеят на БНБ е открит през 20-те години на XX век.
- В) Експозицията на музея е разположена на площ 300 кв.км.
- Г) Посетителите могат да разгледат музея всеки ден.

6. Какво е значението на израза „вход свободен“?

- А) с предимство за ученици
- Б) само за служители на банката
- В) с предварително записване
- Г) без да се купува билет

7. Каква е вероятната причина за наличието на антични монети по българските земи?

- А) дейността на националната банка
- Б) активните търговски отношения
- В) сеченето на монети от българските владетели
- Г) създаването на музейната сбирка

8. Коя дума е близка по значение на думата „уникален“?

- А) прекрасен
- Б) забавен
- В) поучителен
- Г) неповторим

9. Кое е основното глаголно време в текста?

- А) сегашно време
- Б) минало свършено време
- В) минало неопределено време
- Г) бъдеще време

10. С какво значение в текста е употребена думата *обращение*?

- А) призив за икономически действия
- Б) процес на употреба на парични средства
- В) възвание към банкери и финансисти
- Г) обноси и поведение в търговията

11. В кое изречение е допусната граматична грешка?

- А) Разплащането ще се извърши в левове по банков път.
- Б) Вчера си купих от магазина нов костюм за 100 лева.
- В) Родителите на момчето му даваха по 5 лева джобни пари.
- Г) Успях да напазарувам от пазара само за няколко левове.

12. В коя от подчертаните думи е допусната граматична грешка?

В програмата на „Фолклорна панорама 2018“ ще участват 60 ансамбъла (А) за народни танци с повече от 1000 участника (Б), които ще изнесат 16 концерта (В) в 15 български града (Г).

13. С кой израз може да се замени подчертаната част в изречението, без да се промени неговият смисъл?

Пощенската марка е знак, свидетелстващ за заплатена пощенска услуга.

- А) когато свидетелства за заплатена пощенска услуга
- Б) защото свидетелства за заплатена пощенска услуга
- В) където свидетелства за заплатена пощенска услуга
- Г) който свидетелства за заплатена пощенска услуга

14. В коя от подчертаните думи в изречението е допусната правописна грешка?

Правителството предлага на президента (А) да награди посмъртно (Б) с орден „Стара планина“ 19 български герой (В) от Балканската (Г) война.

15. В кое изречение е допусната правописна грешка?

- А) Майката се грижи много за своя малък син.
- Б) Преди дълъг път винаги проверявам колата.
- В) Девојката проведе кратак телефонен разговор.
- Г) Буреносен облак надвисна над малкото градче.

16. В кое от изреченията е допусната пунктуационна грешка?

- А) Не знам дали да плача, или да се смея на тази история.
- Б) Всяко трето дете днес се казва или Виктор, или Виктория.
- В) На очите си ли да вярвам, или на думите на свидетеля.
- Г) Обещавах на близките си да се обадя, или да пиша.

17. Какво е значението на подчертания фразеологизъм в изречението?

Търсих документите под дърво и камък, но не можах да ги намеря.

- А) продължително
- Б) навсякъде
- В) понякога
- Г) небрежно

18. Каква награда за саможертвата си желае бунтовникът в „На прощаване в 1868 г.“?

- А) материална награда за семейството
- Б) възхвала от съвременниците му
- В) безсмъртие в народната памет
- Г) страхопочитание у поробителите

19. В коя творба от Иван Вазов основната тема е красотата на българската природа?

- А) „Опълченците на Шипка“
- Б) „Дядо Йоцо гледа“
- В) „Българският език“
- Г) „Отечество любезно“

20. За кой герой са характерни стремежът към лично благодетелстване и пренебрежение към обществените идеали?

- А) Бай Ганьо от книгата „Бай Ганьо“
- Б) Лазар Дъбака от разказа „Ветрената мелница“
- В) Лазар Глаушев от романа „Железният светилник“
- Г) Серафим от разказа „Серафим“

21. Коя творба е от Пенчо Славейков?

- А) „Опълченците на Шипка“
- Б) „Септември“
- В) „Градушка“
- Г) „Ралица“

22. Кой от Елин-Пелиновите разкази има този сюжет?

Героят, селско момче, вози непознат пътник. От разговора става ясно, че той е съдия, пътуващ до селото по изпълнение. Момчето спира колата в блатото, оставя съдия-изпълнителя там и отива да предупреди съелянина си, който ще пострада.

- А) „Задушница“
- Б) „Косачи“
- В) „Андрешко“
- Г) „Ветрената мелница“

23. В коя творба от Йордан Йовков основният мотив е нравственото прераждане на личността като сложен психологически процес?

- А) „Другоселец“
- Б) „Албена“
- В) „Индже“
- Г) „Серафим“

24. Кой е автор на стихосбирката „Вечната и святата“?

- А) Димчо Дебелянов
- Б) Елисавета Багряна
- В) Христо Смирненски
- Г) Никола Вапцаров

25. В коя творба са изобразени светът на „Никотиана“ и неговата разрушителна сила?

- А) романа „Под игото“
- Б) романа „Железният светилник“
- В) романа „Тютюн“
- Г) повестта „Гераците“

История на България

26. Една от причините за създаването на българската държава е:

- А) християнизирването на по-голямата част от славянското население.
- Б) общият за славяни и прабългари враг – Византийската империя.
- В) еднаквата военна организация и въоръжение на славяни и прабългари.
- Г) победата на прабългарите над ромеите в битката при Онгъла.

27. Коя е правилната последователност на управление на владетелите?

- А) Аспарух, Симеон, Кубрат, Борис I
- Б) Кубрат, Симеон, Аспарух, Борис I
- В) Борис I, Аспарух, Кубрат, Симеон
- Г) Кубрат, Аспарух, Борис I, Симеон

28. С културното наследство на кой народ се свързва дадения на изображението исторически паметник?

- А) гърци
- Б) траки
- В) римляни
- Г) българи

29. Коя е столицата на царство България по времето на Асеновци?

- А) Плиска
- Б) Охрид
- В) Търново
- Г) Преслав

30. Кой български владетел е описан в текста?

Този владетел произхождал от рода на Асеневици и управлявал само 10 години. Но неговото име се покрило със славата от разгрома на западните рицари, предвождани от император Балдуин. Умел дипломат, той получил международно признание на българската държава. Римският папа Иннокентий III го удостоил с титлата „крал“.

- А) Иван Асен II
- Б) Борил
- В) Асен I
- Г) Калоян

31. Кое понятие е пропуснато в текста?

През петте столетия на османското господство _____ закриляли българите. Те напускали родните си места, въоръжавали се, криели се в планините и воювали с османците. Били организирани в чети, начело с войвода.

- А) хайдути
- Б) еснафи
- В) войници
- Г) доганджии

32. Кога Паисий Хилендарски написва „История славянобългарска“?

- А) 1870 г.
- Б) 1844 г.
- В) 1793 г.
- Г) 1762 г.

33. Кое събитие от Априлското въстание (1876 г.) е представено на пощенската марка?

- А) събранието в местността Оборище, организирането от апостолите
- Б) обявяването на Априлското въстание в Копривщица
- В) освещаването на знамето на българските въстаници в Панагюрище
- Г) изпробване на действието на черешовото топче срещу врага

34. В кой ред събитията, свързани с движението за новобългарска просвета и култура през Възраждането, са подредени в хронологична последователност?

1) откриване на първото читалище в Шумен; 2) отпечатване на „Неделник“ – първата книга на новобългарски език; 3) откриване на първото светско училище в Габрово; 4) издаване на „Рибния буквар“

- А) 4; 1; 2; 3
- Б) 2; 4; 3; 1
- В) 3; 4; 1; 2
- Г) 1; 2; 3; 4

35. На коя дата е възстановена българската държава?

- А) 3 март 1878 г.
- Б) 6 септември 1885 г.
- В) 22 септември 1908 г.
- Г) 27 ноември 1919 г.

36. Какъв извод за състоянието на българската промишленост може да се направи от диаграмата?

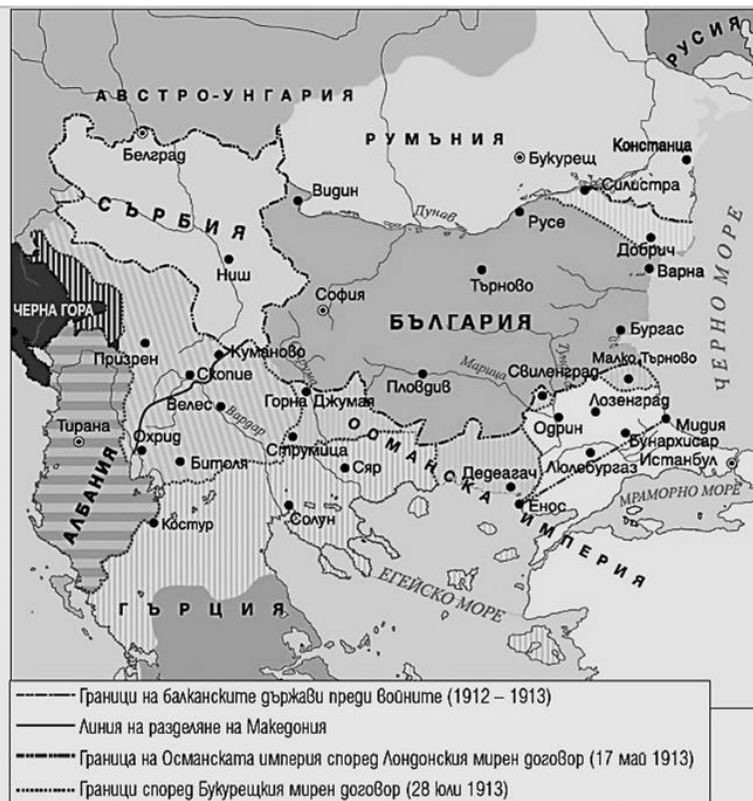
Промишлено развитие на България в началото на XX век
(брой предприятия)

- А) Според броя на предприятията леката и тежката промишленост са почти еднакво развити.
- Б) В България след Освобождението преобладаващо се развива тежката промишленост.
- В) Предприятията от леката промишленост многократно надвишават тези от тежката.
- Г) В началото на XX век България е силно развита индустриална държава.

37. В границите на коя държава попада гр. Добрич след Междусъюзническата (Втората Балканска) война?

- А) Сърбия
- Б) Румъния
- В) Албания
- Г) България

38. При кой български владетел през 1923 г. самостоятелното правителство на БЗНС е свалено от власт чрез военен преврат?

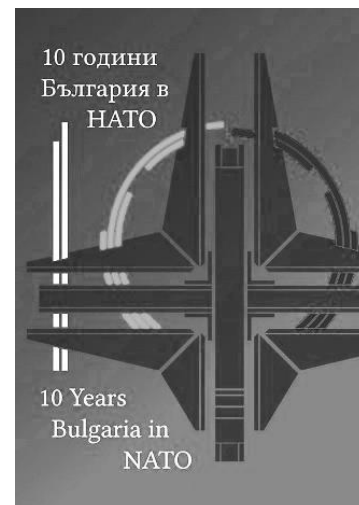
- А) Александър I
- Б) Фердинанд
- В) Борис III
- Г) Симеон II

39. Коя държавна институция приема законите в Република България?

- А) Конституционният съд
- Б) Министерският съвет
- В) Народното събрание
- Г) Главната прокуратура

40. През кой период от развитието на българската държава е създаден плакатът от изображението?

- А) Република България – след 1991 г.
- Б) Народна Република България (1945–1991 г.)
- В) Царство България (1908–1945 г.)
- Г) Княжество България (1879–1908 г.)

ОТГОВОРИ НА ЗАДАЧИТЕ ОТ ТЕСТА по БЕЛ и История на България

№ задача	Верен отговор	№ задача	Верен отговор
1	Б	21	Г
2	А	22	В
3	В	23	В
4	В	24	Б
5	А	25	В
6	Г	26	Б
7	Б	27	Г
8	Г	28	Г
9	А	29	В
10	Б	30	Г
11	Г	31	А
12	Б	32	Г
13	Г	33	А
14	В	34	Б
15	В	35	А
16	Г	36	В
17	Б	37	Б
18	В	38	В
19	Г	39	В
20	А	40	А